

tænkelse vil kunne hentes herimod — saaledes som min ærede Nabo til Venstre (Mosfin) meente — fra den Maade, hvorpaa Skolelærernes Beskikkelse er ordnet. Her bliver nemlig netop ikke det første Skridt gjort fra Regeringens Side, men det første er overladt til Sogneforstanderskabet, og de overordnede Autoriteter ere i deres Valg begrænsede ved Forslaget af Sogneforstanderskabet. Det er altsaa en ganske anden Veje og Fremgangsmaade end den, der her er bleven foreslaaet.

Udvalgets Fleertal har nu ogsaa her andraget paa, at Paragraphen skulde gaae ud, altsaa andraget paa, at der ikke skal indrømmes Menighedsraadene nogen Indflydelse paa Præstens Beskikkelse. Den Maade, hvorpaa Udvalget har motiveret dette, er meget paafaldende. Fleertallet indskrænker sig nemlig ikke dertil, at der ikke skal være nogen synderlig større Garanti at opnaae ved en Indflydelse fra Menighedens Side, indskrænker sig end ikke til at sige, at denne Indflydelse aldeles ikke vil hve nogen Garanti; men det paaستاer ligefrem, at der vil opnaaes „kun en ringe Garanti“, saafremt Menighedsraadene komme til at udøve nogen Indflydelse paa Præstevalget. Altsaa dette, at Menighedsraadene faae Ansøgningerne meddeelte, at de derigjennem faae Opfordring til at indhente Oplysninger om Ansøgnernes Værdighed og Dygtighed, at de derefter afgive en paa disse Oplysninger grundet anbefaling — alt dette skal tjene til at svække Garantien for den puseeligste Beskikkelse af Kaldet! Endnu mere paafaldende forekommer det Resultat mig, hvortil et Fleertal er kommet, naar jeg betragter det fra Sognefrihedens Standpunkt. Det gjøres paa det Allerstærkste gjælbende, at enhver enkelt Mand i Menigheden skal have Ret til at vælge sin Præst og Sjælesørger, og der skal være fuldkommen Garanti tilstede for det rette Valg i den Enkeltes Omsømmelse om Præsten; Menigheden derimod som Heelhed skal ikke have den mindste Ret, og dersom den faaer den, skal det kun bidrage til at svække Garantien. — I en bestemt Retning skal jeg endnu gjøre opmærksom paa, hvor gavnlig en Ind-

flydelse det fra Menighedernes Side vil kunne udøve paa Forholdene. Ved Begyndelseskald, hvor det ikke er ældre Præster, men fornemmelig Candidater, der stille sig som Ansøgere, vil Menighedsraadene finde sig henviste til ogsaa her at undersøge de unge Ansøgners Qualificationer. Men Menighedsraadet vil da neppe finde Grund til at anbefale Candidater, der befindes at have tilbragt den hele lange Række af deres Candidataar som Hunsklærere paa en eller flere Herregaarde eller som Timelærere eller Lærere ved en Skole, beskæftigede med alle andre Fag end det, hvortil Embedet viser hen, f. Ex. med Undervisning i Mathematik eller Naturvidenskaber, eller Geografi og Historie, og som ikke have anden Udkomst til at søge geistlig Befordring end den, at de for en heel Deel Aar siden havde taget Examen og omstuderet have opnaaet en antagelig Anciennitet, uden at have anvendt noget af den lange Mellemtid til at gjøre sig dygtige til deres Kald, og uden at kunne fremlægge noget Beviis herfor. Netop fordi denne Indflydelse fra Menighedens Side er en simpel og naturlig Foranstaltning, vil den paa en ganske naturlig, usformærket Maade virke tilbage og gjøre, at Candidaterne ikke tabe deres Kald af Syne, men vedblive at være betænkte paa en foreløbig Uddannelse til deres senere geistlige Stilling, ved at fortsætte deres theologiske Studier og praktiske Øvelser, saa at de ere istand til at bilægge deres Ansøgning med Beviser for en forfat Forberedelse. — En ganske anden Sag vilde det være, dersom man vilde raisonnere saaledes: at jo mindre tilfredsstillende den hele Form er, under hvilken Præsten kaldes til Menigheden, desto større vilde Berettigelsen være for dennes Medlemmer til at sige sig løs fra Præsten og søge sig en anden Præst. Dette Raisonnement vilde jeg kunne forstaae, altsaa dersom man i Sogneopsøgnings Interresse vilde modsætte sig ethvert Forslag om at give Menigheden en berettiget Indflydelse paa Valget af Præst og Sjælesørger. Det er ikke min Mening, at denne Tanke ligger til Grund for Fleertallets Forslag, men dette Raisonnement vilde jeg ialtfald kunne forstaae.